

Olsztyn, 14 sierpnia 2018 r.

WOOS.410.95.2018.AD

Burmistrz Reszla

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) - po rozpatrzeniu wniosku z 30 lipca 2018 r., znak: TB.6232.18.2018.ROŚ (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 01.08.2018 r.), przedłożonym przez Burmistrz Reszla - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, po przeanalizowaniu projektu dokumentu:

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Reszel”

wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, wykonaną w 2018 r. przez Pana Łukasza Kowalskiego, przedkłada następującą opinię.

Gmina przystąpiła do opracowania powyższego dokumentu i tym samym zobowiązała się do opracowania planu działań na rzecz redukcji emisji CO₂. Celem nadrzędnym opracowania PGN było ustalenie potrzeb i problemów występujących na terenie Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznaczenie kierunków działań, które mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tzn.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz redukcji zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Dodatkowo celem sporządzenia i wdrażania PGN jest zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego, płynących z działań zmniejszających emisje.

Powyższy plan, dotyczy realizacji działań w obszarze zrównoważonej gospodarki energetycznej. Plan działań jest dokumentem, pozwalającym na realizację zobowiązania wynikającego z konieczności osiągnięcia przez samorząd lokalny redukcji emisji CO₂, tym samym umożliwi zrealizowanie celu w zakresie zmniejszenia do 2020 roku emisji CO₂ o 20% (w stosunku do roku 1990), dotyczącego efektywności energetycznej i wykorzystywania lokalnych odnawialnych źródeł energii, poprzez wdrożenie pakietu 3x20.

Podstawowymi nośnikami energii wykorzystywanymi na potrzeby ciepłe budynków w 2017 r. na terenie gminy Reszel były: węgiel kamienny, energia elektryczna, gaz ziemny oraz biomasa. Największy udział w pokryciu całkowitego zapotrzebowania na energię na terenie Gminy przypadł na olej napędowy, którego odsetek wynikał z ilości aut przejeżdżających po drogach wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy.

W zestawieniu nośników energii w ilości emitowanego dwutlenku węgla, największa emisja CO₂ wynikała z wykorzystania energii elektrycznej. Znaczący był również udział oleju napędowego oraz węgla kamiennego. Udział pozostałych nośników był niższy, przy czym na

ilość emitowanego CO₂ nie miało wpływu wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, do których zalicza się biomasę.

W projekcie *Planu* zaproponowano **Strategię długoterminową**, w której określono cele strategiczne dla gminy Reszel:

1. Redukcja emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy Reszel,
2. Wzrost efektywności energetycznej budynków i obiektów znajdujących się na terenie gminy Reszel,
3. Zwiększenie udziału energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Reszel,
4. Wdrożenie zrównoważonych energetycznie działań w zakresie planowania przestrzennego i zarządzania rozwojem gminy Reszel,
5. Prowadzenie działań i kampanii edukacyjno-promocyjnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Reszel;

oraz **Strategię krótko/średnioterminową**, w której głównym celem wdrażania strategii rozwoju niskoemisyjnego na terenie gminy Reszel jest osiągnięcie do 2020 roku:

- redukcji emisji dwutlenku węgla o co najmniej 0,5% w stosunku do roku bazowego 2017, tzn. redukcji emisji dwutlenku węgla o co najmniej 175 ton (z ok. 37 575 ton CO₂ w 2017 r. do ok. 37 400 ton CO₂ w 2020 r.);
- redukcji zużycia energii finalnej poprzez działania na rzecz wzrostu efektywności energetycznej o co najmniej 0,2% w stosunku do roku bazowego 2017, tzn. redukcji zużycia energii finalnej o co najmniej 294 MWh (z ok. 121 578 MWh w 2017 r. do ok. 121 285 MWh w 2020 r.);
- wzrostu udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w stosunku do roku bazowego 2017 o co najmniej 0,2 pkt % (z ok. 14,1 - 17185 MWh w 2017 r. do ok. 14,3% - 17358 MWh w 2020 r.).

Zakłada się, że prawidłowo opracowany i wdrożony PGN pozwoli na:

- zmniejszenie emisji CO₂,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wykorzystanie lokalnych zasobów OZE,
- zmniejszenia zużycia energii finalnej, poprawę efektywności energetycznej,
- poprawę jakości powietrza na obszarach, dla których zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska zostały opracowane programy ochrony powietrza (POP) oraz plany działań krótkoterminowych (PDK) - z uwagi na występujące na tych obszarach przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu (w tym: pyłów PM₁₀; PM_{2,5}; SO₂; NO_x, benzoapirenu).

W dokumencie określono cele planowane do osiągnięcia, zawarto charakterystykę stanu istniejącego w obszarze energetyki, oświetlenia, jakości powietrza, transportu i gospodarki odpadami, opisano też aspekty organizacyjne i finansowe.

Bardzo istotne znaczenie dla określenia i wyznaczenia prawidłowych, a przede wszystkim skutecznych działań na rzecz redukcji emisji, posiada prawidłowo wykonana w oparciu o właściwą metodologię inwentaryzacja, opracowana w zakresie: emisji CO₂ w ujęciu globalnym, w wybranych obszarach gminy (obejmująca zużycie energii i emisje w budynkach mieszkalnych, obiektach komunalnych, użytkowo-usługowych, z oświetlenia publicznego, z transportu, z przemysłu). Inwentaryzację emisji przeprowadzono dla obszaru całej gminy (dane zebrano dla wszystkich budynków, instalacji i pojazdów znajdujących się na terenie gminy). Wyniki posłużyły następnie do wyznaczenia celu redukcyjnego i opracowania odpowiedniego planu działań. Jako rok bazowy, w stosunku do którego gmina

Reszel w realny sposób będzie ograniczać oraz monitorować emisje dwutlenku węgla, przyjęto rok inwentaryzacji, tj. 2017 rok.

Zgodnie z wynikami Bazowej Inwentaryzacji Emisji całkowite zapotrzebowanie na energię finalną gminy Reszel w roku bazowym 2017 wyniosło ok. 121 578 MWh. Ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych wyniosła ok. 17 148,55 MWh, co oznacza, że udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) w roku bazowym wyniósł 14,1%. Całkowita emisja dwutlenku węgla z obszaru gminy Reszel w 2017 roku wyniosła ok. 37 575 ton. Uwzględniając liczbę mieszkańców Gminy, *emisja per capita* (emisja na 1 mieszkańca Gminy) wyniosła ok. 4,9 ton CO₂, co jest to wartością niższą od średniej emisji CO₂ przypadającej na mieszkańca Polski w 2015 roku (7,7 t CO₂).

W projekcie *Planu* zidentyfikowano obszary problemowe gminy Reszel. Mają one charakter sektorowy i obejmują:

1. obszar problemowy Samorząd – obejmuje sektor publiczny, administrowany przez władze lokalne, związany jest z działalnością i aktywnością samorządu oraz podległym mu jednostkom na terenie Gminy,
2. obszar problemowy Społeczeństwo – obejmuje sektor prywatny, związany jest z działalnością społeczeństwa na terenie Gminy,
3. obszar problemowy Transport – obejmuje sektor publiczny i prywatny, związany jest z ruchem pojazdów odbywającym się po drogach przebiegających przez teren Gminy,
4. obszar problemowy Infrastruktura – obejmuje obiekty i urządzenia sektora publicznego i prywatnego z terenu Gminy, stanowi element przenikający pozostałe obszary problemowe.

Największym źródłem emisji dwutlenku węgla z omawianego obszaru problemowego Samorząd było zużycie energii elektrycznej na potrzeby obsługi urządzeń należących do systemu wodno - kanalizacyjnego. Kolejnym, największym udziałowo, emitentem CO₂, były budynki użyteczności publicznej i nośniki energii wykorzystywane na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach. Ostatnią grupą mającą wpływ na wielkość emisji dwutlenku węgla w danym obszarze problemowym było zużycie energii elektrycznej na oświetlenie obiektów publicznych i dróg.

Obszar problemowy Społeczeństwo odnosi się do działalności społeczeństwa w zakresie potrzeb mieszkaniowych i potrzeb związanych z działalnością gospodarczą na terenie Gminy. Obszar Społeczeństwo był odpowiedzialny za największy odsetek dwutlenku węgla emitowanego z obszaru gminy Reszel w roku 2017 -65,3% całkowitej emisji. W kwestii ograniczenia emisji dwutlenku węgla w zakresie ogrzewania budynków, zarówno mieszkalnych, jak i usługowych istotnym jest przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych budynków oraz wymiany indywidualnych źródeł ciepła. Prace termomodernizacyjne powinny obejmować m.in. ocieplenie ścian i stropów/dachów, wymianę stolarki oraz modernizację instalacji ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Na terenie Gminy nadal przeważają niskosprawne kotły, na paliwa węglowe. Wymagana jest wymiana źródeł energii cieplnej na kotły o wyższej sprawności, wykorzystujące ekologiczne paliwa (np. biomasa, gaz ciekły lub gaz ziemny), w miarę możliwości podłączanie odbiorców do sieci ciepłowniczej, a także rozwój instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, np. energię promieniowania słonecznego, wiatru czy energię geotermalną.

Obszar problemowy Transport był drugim sektorem o największym udziale w ilości emitowanego dwutlenku węgla z obszaru gminy Reszel w 2017 roku. Jego udział procentowy wyniósł 30,9%. Przeważająca ilość emitowanego CO₂ wynikała z ruchu

pojazdów prywatnych i komercyjnych po drogach wojewódzkich przebiegających przez teren Gminy, a także dróg powiatowych, gminnych i lokalnych.

Obszar problemowy Infrastruktura przenika się z pozostałymi obszarami problemowymi i wpływa na nie bezpośrednio lub pośrednio – działania modernizacyjne lub rozbudowujące infrastrukturę, a także działania polegające na budowie nowych, często zaawansowanych technologicznie instalacji, mają przełożenie na pozostałe obszary problemowe.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej uwzględnia wytyczne i założenia poszczególnych dokumentów lokalnych, odnoszących się pośrednio lub bezpośrednio do problematyki gospodarki niskoemisyjnej. Dotyczy to przede wszystkim zagadnień ochrony powietrza atmosferycznego i przeciwdziałania zmianom klimatycznym oraz związanymi z nimi potrzebami stosowania technologii przyjaznych środowisku oraz metod zarządzania organizacyjnego i przestrzennego sprzyjającego rozwojowi niskoemisyjnemu..

Analizując strukturę oraz merytoryczną zawartość poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów, można uznać, że przedłożony do zaopiniowania dokument spełnia zasadnicze kryteria formalne, wymagane przepisami prawa.

Do projektu niniejszego dokumentu organ opracowujący, stosownie do wymogów prawa sporządził i załączył **Prognozę oddziaływania na środowisko**. W Prognozie przeanalizowano skutki dla środowiska w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

Odnosząc się do działań termomodernizacyjnych budynków, koniecznym jest uwzględnienie ochrony gatunków ptaków, np. jerzyka (*Apus, apus*), który podlega ochronie gatunkowej ścisłej na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183). Wszelkie działania związane z wykonywaniem inwestycji modernizacyjnych powinny odbywać się w zgodzie z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska, w szczególności z art. 52 ust. 1 ustawy ust. z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.), który wprowadza określone zakazy w stosunku do zwierząt objętych ochroną (np. zabrania się umyślnego ich zabijania, niszczenia ich jaj i postaci młodocianych, niszczenia ich siedlisk, a także płoszenia i niepokojenia).

Należy też zwrócić uwagę na konieczność powiązania powyższych zagadnień z procedurami planistycznymi, zwłaszcza z planami zagospodarowania przestrzennego, stanowiącymi akty prawa miejscowego. W uchwałach w sprawie planów, w zakresie zagadnień dotyczących ochrony środowiska oraz zaopatrzenia w ciepło, należy każdorazowo wskazywać na konieczność stosowania ekologicznych źródeł ciepła.

W aspekcie przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną pożądaną na terenie Gminy jest przede wszystkim rozwój mikroinstalacji OZE, które będą zastępować tradycyjne źródła energii oraz wspomagać miejscową produkcję energii elektrycznej, a tym samym ograniczać emisję dwutlenku węgla. Na terenie Gminy Reszel aktualnie nie funkcjonują duże instalacje OZE. W kontekście dużych instalacji OZE działania samorządu gminnego powinny skupić się na właściwym planowaniu przestrzennym, uwzględniającym z jednej strony potrzeby w zakresie energetyki, a z drugiej potrzeby ochrony przestrzeni Gminy, jej walorów środowiskowych i krajobrazowych oraz warunków życia ludzi przed negatywnym wpływem dużych instalacji OZE. Zagadnienie powinno być przedmiotem analiz przestrzennych na etapie sporządzania dokumentów planowania przestrzennego gminy. Mikroinstalacje lub małe instalacje OZE wykorzystywane są obecnie w niewielkim stopniu. Z przeprowadzonej inwentaryzacji i badań ankietowych wynika, że nieznaczny odsetek budynków jest wyposażonych w kolektory słoneczne lub instalacje fotowoltaiczne, funkcjonują także małe

elektrownie wodne. Ponadto, należy zauważyć, że na terenie Gminy jednym z paliw wykorzystywanych do produkcji ciepłej jest biomasa, która jest kwalifikowana jako odnawialne źródło energii.

Analizując niniejszy projekt PGN, należy uznać, że wpisuje się on w cele zawarte w dokumentach strategicznych, opracowanych na poziomie krajowym oraz wojewódzkim. Mając na uwadze, że gmina, opracowując niniejszy Plan będzie sukcesywnie ograniczać niską emisję, dzięki czemu wpłynie korzystnie na wiele aspektów środowiskowych, projekt planu należy ocenić pozytywnie, jednakże przyjęte cele będą osiągnięte tylko w przypadku faktycznej realizacji zaprojektowanych działań.

Projekt ww. dokumentu został oceniony pod kątem formalnym oraz merytorycznym wyłącznie w zakresie oddziaływania założeń i celów dokumentu oraz zadań w nim zawartych na środowisko.

Uzasadnienie

Pismem z 30 lipca 2018 r., znak: TB.6232.18.2018.ROŚ (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 01.08.2018 r.), Burmistrz Reszla, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wydania opinii, wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko do projektu dokumentu: **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Reszel**. Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu wymagający strategicznej oceny oddziaływania na środowisko poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy. Z mocy art. 57 ww. ustawy, organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do ewentualnego wykorzystania zgodnie z art. 55 ust. 1. powyższej ustawy. Nadmieniam, że opinia wydawana w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wyrażana jest przez organ w formie zwykłego pisma i nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu (wnioskodawcy), jednakże, zgodnie z art. 55 ww. ustawy, wnioskodawca bierze ją pod uwagę ustalając jego ostateczną wersję.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Olsztynie
Marta Harhaj
p.o Naczelnika
Wydziału Ocen Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują: (za dowodem doręczenia) – **przez e-PUAP**

1. Burmistrz Reszla
2. aa

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie
10-437 Olsztyn
Dworcowa 60

WOŚ.410.95.2018.AD

Olsztyn, 2018-08-14

DZIAŁ TB
Wpłynęło dnia 14-08-2018
Skierowano do
podpis

Burmistrz Reszla

OPINIA

Pismo

TB
14-08-2018

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Reszla”

Załączniki:

- 1. opinia do PGN_gmina Reszel.(294466_237151).pdf

Dokument został podpisany, aby go zweryfikować należy użyć
oprogramowania do weryfikacji podpisu

Data złożenia podpisu: 2018-08-14T07:48:34.703Z

Podpis elektroniczny